

Dosarul nr. 3ra-1194/22
2-21160447-01-3ra-15112022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, E.Palanciuc, V.Negru)

ÎN C H E I E R E

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componentă:

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Ionașcu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Dan Ivan cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La data de 29 octombrie 2021, Olga Ionașcu a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Dan Ivan prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 195/21 din 14 septembrie 2021 cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021, emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 5 noiembrie 2020, Consiliul Superior al Magistraturii a recepționat sesizarea formulată de Dan Ivan, reprezentat de Dan Daniela, în care s-a invocat că judecătorul Olga Ionașcu a încălcat termenul de redactare a hotărârii motivate.

La 31 decembrie 2020, a fost întocmit Raportul Inspecției judiciare în baza controlului întreprins la sesizarea sus menționată.

Conform Raportului nominalizat, inspectorul-judecător Victor Pruteanu, a ajuns la concluzia că în acțiunile judecătorului Olga Ionașcu persistă o bănuială rezonabilă de comitere a abaterii disciplinare prevăzută de art. 4 alin.(1) lit.g) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căruia constituie abatere disciplinară încălcarea, din motive

imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură inclusiv a termenilor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces sau a altor persoane.

Ulterior, Raportul Inspecției judiciare, împreună cu materialele relevante, au fost remise Colegiului disciplinar, pentru examinare prin prisma art. 26 alin.(1) al Legii nr. 178 din 25 iulie 2014.

În rezultatul audierii opiniilor inspectorului-judecător, analizei obiecțiilor judecătorului vizat în sesizare, verificării sesizării în limitele Raportului Inspecției judiciare, precum și a materialelor administrate, în temeiul art. 36 alin.(1) lit.c) și art. 39 alin.(1) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014, Plenul Colegiului disciplinar prin Hotărârea nr. 3/2 din 21 februarie 2020, a încetat procedura disciplinară intentată în privința acțiunilor judecătorului, Olga Ionașcu, din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Nefiind, de acord cu Hotărârea Plenului Colegiului disciplinar, la data de 12 mai 2021, inspectorul-judecător Victor Pruteanu, a formulat Contestație împotriva acesteia, prin care a solicitat: anularea Hotărârii Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021 de încetare a procedurii disciplinare în privința judecătorului Olga Ionașcu; adoptarea unei noi hotărâri de constatare a abaterii disciplinare și aplicarea unei sancțiuni disciplinare prevăzute la art. 6 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

La 14 septembrie 2021, urmare a examinării contestațiilor depuse de Ivan Dan și inspectorul-judecător al Inspecției judiciare, Victor Pruteanu, Plenul CSM a adoptat Hotărârea nr. 195/21, prin care a admis contestațiile și a adoptat o nouă hotărâre, prin care: a constatat comiterea abaterii disciplinare comise de judecătorul Judecătoriei Chișinău Olga Ionașcu, prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. g) al Legii nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor - încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenilor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane și a aplicat sancțiunea disciplinară prevăzută de art.6 alin.1) lit.d) al aceleiași legi - „eliberare din funcția de judecător” de la Judecătoria Chișinău, cu suspendarea din funcție a judecătorului Olga Ionașcu, în temeiul prevederilor art. 24 alin. (II) lit. b) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, din data de 14 septembrie 2021.

În susținerea soluției adoptate în hotărârea nr. 195/21 din 14 septembrie 2021 „Cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021, emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău”, CSM a apreciat că: a) nu pot fi reținute argumentele judecătorului Olga Ionașcu invocate în Nota informativă, întrucât motivele invocate și înscrisurile prezentate în copie neautentificată în susținerea poziției sale nu au putere decisivă și nu sunt în măsură să răstoarne situația faptică stabilită de către Inspecția judiciară; b) versiunea judecătorului Olga Ionașcu, potrivit căreia dosarul nominalizat după transmitere în cancelaria instanței (05 august 2019) nu a fost depistat și era de negăsit în perioada 13 septembrie 2019 - 27 octombrie 2020, nu a fost confirmată de către administrația Judecătoriei Chișinău, per a contrario s-a susținut că careva solicitări în formă scrisă cu privire la dispariția cauzei civile nr.

2-982/2018, de către judecătorul Olga Ionașcu nu au fost înaintate administrației; c) s-a stabilit că fișa de evidență a dosarului cauzei civile nr. 2-982/2018 nu a fost restituită de judecătorul Olga Ionașcu și nu se regăsește în cancelaria instanței, fiind pornită procedura de restabilire a fișei de evidență, precum și faptul că este de negăsit și Registrul de transmitere a cauzelor în Direcția evidență și documentare procesuală din 2019, cu înregistrările până în septembrie 2019, prin care judecătorul vizat urma să probeze transmiterea dosarului la 05 august 2019 în cancelaria instanței; d) nu s-au confirmat nici afirmațiile judecătorului sesizat precum că părțile pe cauza nominalizată au fost informate despre faptul că ar fi fost pierdut dosarul, reținând că prin cumulul de probe prezentate de Inspekția judiciară și autorul sesizării în susținerea contestațiilor depuse rezultă că, judecătorul Olga Ionașcu nu a oferit răspuns atât la cererile depuse de Dan Ivan la 23.08.2019, 29.10.2019, 22.01.2020, 29.07.2020, cât și la scrisoarea Președintelui Judecătoriei Chișinău nr.514-2474 din 12 martie 2020 cu privire la întocmirea hotărârii integrale și eliberarea acesteia părții care o solicită; e) Colegiul disciplinar, a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, în consecință pripit a ajuns la concluzia că acuzațiile aduse judecătorului Olga Ionașcu în materie de abatere disciplinară prevăzute la litera g) art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178 sunt neîntemeiate și necesar de a înceta cauza disciplinară din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Reclamanta a menționat că, concluziile conținute în hotărârea CSM sunt neîntemeiate, contrare circumstanțelor de fapt stabilite în speță, logicii și certitudinii juridice.

Contrar principiilor echității și imparțialității, Plenul CSM conform Hotărârii emise, nu a analizat explicațiile oferite de judecătorul Olga Ionașcu în coroborare cu probele prezentate de aceasta în susținerea poziției sale, apreciind că nu pot fi reținute și urmând a fi respinse alegațiile judecătorului Olga Ionașcu invocate în Nota informativă adresată Colegiului disciplinar la 25 februarie 2021 referitor la motivul neredactării în termenul legal a hotărârii motivate din 30 iulie 2019 în cauza civilă nr. 2-982/19, netransmiterii copiei acesteia participanților la proces și transmiterea cauzei în instanța de apel cu încălcarea termenului de procedură, întemeindu-și această concluzie prin faptul că motivele invocate și înscrisurile prezentate în copie neautenticată în susținerea poziției sale nu au putere decisivă și nu sunt în măsură să răstoarne situația faptică stabilită de către Inspekția judiciară.

A notat reclamanta că, actul contestat, nu conține o motivare completă, clară, bazată pe probe or, această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de explicit, condiție legală care în speța dedusă judecății nu a fost respectată. Iar, nemotivarea creează impresia justițiabililor că autoritatea publică emite acte administrative aleatoriu, în lipsa prezenței probelor.

De asemenea reclamanta a relatat că, Consiliul Superior al Magistraturii a emis hotărârea nr.195/21 din 14 septembrie 2021, cu încălcarea procedurii prevăzute de lege, din care motive actul contestat urmează a fi anulat ca fiind emis contrar legii. Or, argumentele conținute în contestația menționată se referă la neoferirea răspunsurilor la cererile din 23.08.2019, 29.10.2019, 22.01.2020, 29.07.2020, cu privire la întocmirea hotărârii integrale și eliberarea acesteia părții care o solicită, iar despre faptul că mai mult de un an de zile nu era de găsit

dosarul, au aflat din Hotărârea Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021 - circumstanțe care nu se încadrează în elementele constitutive ale componenței abaterii disciplinare imputate judecătorului.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis acțiunea.

S-a anulat Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 195/21 din 14 septembrie 2021 „Cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021, emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău”.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a invocat că, Consiliul Superior al Magistraturii a constatat în acțiunile judecătorului Judecătoriei Chișinău, Olga Ionașcu comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014, care prevede că, Constituie abatere disciplinară: g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane.

Din conținutul art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014, rezultă că, pentru a constitui o abatere disciplinară, încălcarea termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane, trebuie să fie imputabilă judecătorului.

La caz, instanța de fond a reținut că, urmare a emiterii hotărârii (dispozitivul) în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dan Ivan, Nicuță Dumitru, Danilov Anatolie, Popovschi Boris, Moroșan Vitali, Bogaci Vladimir, Sarî Petru, Demciuc Vasile, Gherjoba Oleg, Bejan Vladimir și Bulat Eduard la 30 iulie 2019, dosarul cu nr.2-982/18 la data de 05 august 2019 a fost transmisă în cancelaria instanței, fapt ce se atestă prin semnătura specialistului din cancelarie (f.d. administrativ 79). Totodată, în perioada 05 august 2019-13 septembrie 2019, atât judecătorul, cât și asistentul, și greșierul, au avut preconizate concedii anuale de odihnă (f.d. administrativ 139).

Instanța de fond a relatat prevederile punctelor 49, 51 din Instrucțiunea referitor la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel, aprobată prin hotărârea Conciliului Superior al Magistraturii nr. 142/4 din 04.02.2014 care explică că, primirea și transmiterea dosarelor și documentelor de intrare, ieșire și interne, la toate etapele de organizare a circulației, se efectuează, la discreție, contra semnătura persoanei care a primit dosarul și documentul. În mod obligatoriu, se vor face însemnările respective despre primirea sau transmiterea documentului în Fișa de evidență (anexa nr. 6, 13, 14) - când este vorba de dosare, și în Registrul de intrare a corespondenței (anexa nr. 1) - în cazul altor documente. Toate cererile, dosarele și materialele parvenite în instanța judecătorească pentru examinare se înregistrează în PIGD, Registrul unic de intrare a corespondenței (anexa nr. 1) și Fișa de evidență (anexele nr. 6, 13, 14).

În Fișele de evidență se înregistrează mișcarea dosarelor de la direcția/secția/serviciul evidență și documentare procesuală la judecători și vice versa, precum și toate acțiunile (de la primirea în procedură până la pronunțarea hotărârii), care au fost efectuate în cadrul și după examinarea acestora.

Potrivit pct. 141, 144 și 145 din aceeași Instrucțiune, în dosare civile, după pronunțarea dispozitivului hotărârii, președintele ședinței de judecată declară ședința închisă. Participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile. Instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru sau participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel. Hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile. După încheierea tuturor acțiunilor de perfectare a dosarului și după judecarea dosarului, grefierul ședinței de judecată transmite dosarul în direcția/secția/serviciul evidență și documentare procesuală în decurs de 5 zile. Colaboratorul direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală este obligat să verifice corectitudinea perfectării dosarului de către grefier și completivitatea informației introduse în PIGD și să completeze Fișa de evidență (anexele nr. 6, 13, 14) cu informația extrasă din PIGD, indicând data și rezultatul judecării dosarului, precum și data transmiterii în direcția/secția/serviciul evidență și documentare procesuală a dosarului. Colaboratorul direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală va confirma primirea dosarului prin semnătura sa în Fișa de evidență (anexele nr. 6, 13, 14) și în Registrul de evidență internă a dosarelor aflate în procedura judecătorului (anexa nr. 15).

Conform pct. 151, 153 și 156 al Instrucțiunii nominalizate, cererile de apel și de recurs sunt primite de către un colaborator al direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală, care pune ștampila instanței pe cererea respectivă cu indicarea datei depunerii în instanța judecătorească, apoi cererea se înregistrează în Registrul unic de intrare a corespondenței (anexa nr. 1) și în PIGD. După primirea cererii de apel sau recurs, colaboratorul direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală întocmește scrisorile de însoțire necesare, le prezintă pentru informare și verificare judecătorului, apoi le semnează la președintele instanței sau a colegiului și expediază cauza cu cererea de apel sau recurs și înscrisurile anexate în instanța de judecată ierarhic superioară a doua zi după expirarea termenului de depunere a apelului sau recursului. Colaboratorul direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală, primind apelurile sau recursurile, verifică cine din judecători a examinat cauza, face o mențiune în Fișa de evidență (anexele nr. 6, 13, 14) despre depunerea cererii de apel sau recurs și comunică despre acest fapt judecătorului.

La data de 16 august 2019, în cancelaria Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), a fost înregistrată cererea de apel nemotivată din partea avocatului Țurcan-Donțu Arina, care acționa în interesele lui Dan Ivan, Nicuță Dumitru, Danilov Anatolie, Vopovschi Boris, Moroșan Vitali, Bogaci Vladimir, Sarî Petru, Demciuc Vasile, Gherjoba Oleg, Bejan Vladimir și Bulat Eduard.

Totodată, la data de 25 august 2019, s-a depus și cererea de apel nemotivată din partea Danielei Dan, ultima acționând în interesele lui Dan Ivan, care au fost

recepționate de către asistentul Bordeniuc Igor la data de 13 septembrie 2019 (f.d. administrativ 80, 81).

Astfel, instanța de fond a notat că, atât Inspekția Judiciară cât și Consiliul Superior al Magistraturii la examinarea contestațiilor înaintate împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021, emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău, nu au stabilit cert data când Cancelaria i-a transmis dosarul nr.2-982/18, judecătorului Olga Ionașcu pentru redactarea hotărârii integrale și expedierea acesteia părților. Or, potrivit extrasului din Registrul de transmitere a dosarelor civile în instanță, se atestă că dosarul nr.2-982/18 a fost înregistrat la data de 27 octombrie 2020 pentru a fi transmis judecătorului Olga Ionașcu (f.d. administrativ 83).

Prin urmare, instanța de fond a conchis că potrivit probelor din dosar rezultă că, reclamanta a emis dispozitivul hotărârii judecătorești la 30.07.2019, aceasta transmițând sub semnătură dosarul în Cancelaria instanței la 05 august 2019, l-a primit înapoi din Cancelarie la 27 octombrie 2020, a fost redactată hotărârea motivată pînă la 27 noiembrie 2020, publicată hotărârea motivată la 27 noiembrie 2020 și expedit dosarul în instanța de apel pentru a fi examinată în ordine de apel.

Instanța de fond a apreciat critic explicațiile șefului secției din cadrul DEDP a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, precum că, a transmis Fișa de evidență a dosarului nr.2-982/18 personal judecătorului Olga Ionașcu, iar ulterior aceasta a dispărut, or careva probe ce ar confirma acest fapt nu au fost anexate la dosarul administrativ sau prezentate instanței de judecată. Dar, chiar și dacă ar fi fost transmisă fișa dosarului, aceasta nu echivalează cu transmiterea dosarului. Mai mult ca atât, obligația de ținere la evidență strictă a fișei dosarului, cât și a Registrului de transmitere a cauzelor în Direcția de evidență și documentare procesuală, este a autorității, la caz, a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, dar nu a judecătorului Ionașcu Olga.

Instanța de fond a afirmat că la materialele cauzei lipsesc probe ce ar confirma faptul că, reclamantei i-a fost transmis dosarul nr.2-982/18 din Cancelarie, pentru redactarea hotărârii motivate mai înainte de data 27 octombrie 2020.

Astfel, reieșind din cele constatate instanța de apel a concluzionat că, nu îi este imputabilă judecătorului încălcarea termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces.

Totodată, instanța de fond a atestat că, potrivit art.23 alin.(2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea este obligat: a) să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor faptei care poate constitui abatere disciplinară; b) să solicite judecătorului subiect al sesizării opinia scrisă cu privire la circumstanțele invocate în sesizare; c) să întocmească dosarul cauzei disciplinare care include sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare, opinia scrisă a judecătorului subiect al sesizării, precum și toate materialele și alte probe obținute în urma verificării.

Instanța de fond a susținut că reieșind din prevederea legală menționată supra, în raport, cu materialele cauzei, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea nu a depus toată diligența în vederea acumulării prompte a probatoriului

pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor faptei care poate constitui abatere disciplinară, or, din materialele dosarului rezultă că acesta s-a limitat numai la faptele invocate în sesizare și a informației conținute în fișa acțiunilor din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, în cauza civilă nr.2-982/18 (f.d. administrativ 50-55), fără a solicita și alte informații de la instanța de judecată. Iar faptul că dosarul nr.2-982/18 a fost depistat în dulapul, în care păstra lucrurile personale, specialistul Tipa Tatiana (persoana care a primit dosarul în cancelaria instanței), în perioada cât ultima se afla în concediu medical, iar fizic dosarul a fost transmis judecătorului numai la data de 27.10.2020, nu i s-a dat careva apreciere nici de către inspector și nici de Consiliul Superior al Magistraturii.

Referitor la argumentul invocat de Consiliul Superior al Magistraturii precum că, reclamanta nu a depus la Inspekția Judiciară opinia scrisă cu privire la circumstanțele invocate în sesizare, instanța de fond a relatat că, depunerea opiniei este un drept al judecătorului și nu o obligație, fapt ce rezultă din art.25 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014, care explică că Judecătorul este în drept: a) să cunoască conținutul sesizării; b) să prezinte explicații scrise și orale; c) să prezinte probe care demonstrează sau infirmă anumite fapte invocate în sesizare sau relevante sesizării; d) să fie asistat de un avocat sau de un reprezentant al său.

Mai mult, instanța de fond a indicat că, în cadrul examinării raportului referitor la abaterea disciplinară comisă de Olga Ionașcu, Plenul Colegiului disciplinar i-a adus la cunoștința inspectorului-judecător principal Nota informativă din 25 februarie 2021 depusă de Olga Ionașcu, totodată fiindu-i propus inspectorului-judecător verificarea suplimentară a faptelor invocate, însă ultima și-a menținut poziția expusă în raport (f.d. administrativ 91-92).

Prin urmare, instanța de fond a considerat că, Plenul Colegiului disciplinar în hotărârea nr. 3/2 din 26 februarie 2021, întemeiat a ajuns la concluzia că, fapta nu întrunește elementele componente abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, or nu se poate angaja răspunderea disciplinară a judecătorului ca urmare a existenței unor factori care au dus la consecințele respective, dar care nu au depins de voința judecătorului, ultimul procedând cu diligentă și în corespundere cu atribuțiile de serviciu, iar consecințele rezultate din întârzierea cu 430 zile - nu-i pot fi imputate judecătorului Ionașcu Olga.

În acest sens, instanța de fond a concluzionat că, reieșind din rolul Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de instanță disciplinară, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abaterii disciplinare, trebuie să stabilească dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv latura obiectivă și subiectivă. Iar, în lipsa unuia dintre aceste elemente constitutive, cum este la caz, abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Astfel, instanța de fond a notat că, în conformitate cu art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Instanța de fond a constatat că, de către Consiliul Superior al Magistraturii nu au fost prezentate probe incontestabile ce ar confirma că, reclamanta Olga Ionașcu

ar fi pasibilă de răspunderea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014.

Prin urmare, Consiliul Superior al Magistraturii nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lui în fond.

La 24 octombrie 2022 Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Ulterior, la 09 decembrie 2022 Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs motivat împotriva hotărârii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că în virtutea art. 3 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta Lege. Încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art. 4 al Legii pre-citate.

Conform prevederilor art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, constituie abatere disciplinară încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane.

S-a menționat în recurs că în același timp, pentru atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, prezintă relevanță și pct. 6 al Hotărârii Curții Constituționale din 14 decembrie 2010, cât și pct. 8 al Hotărârii Curții Constituționale din 7 iunie 2011, care menționează că Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de instanță disciplinară, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, trebuie să stabilească dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv, latura obiectivă și latura subiectivă. În lipsa unuia dintre elementele constitutive abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

În acord cu prevederile art. 1 și 15 al Legii cu privire la statutul judecătorului, judecătorii, ca purtători ai puterii judecătorești, sunt obligați: a) să fie imparțiali; b) să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora; c) să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației, d) să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor.

Conform art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și

obligățiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

A indicat Consiliul Superior al Magistraturii că la caz, potrivit raportului Inspecției judiciare nr. 988 s - 1556 p/m, pe marginea sesizării depusă de Ivan Dan, reprezentat de Daniela Dan, s-a constatat că în acțiunile judecătorului Olga Ionașcu există o bănuială rezonabilă privind existența elementelor abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. g) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, adică - încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau a altor persoane, și anume că judecătorul Olga Ionașcu prin acțiuni intenționate nu și-a îndeplinit corespunzător obligațiile de serviciu, a admis fără justificare încălcarea cu 430 zile termenul de întocmire a hotărârii integrale, de expediere a hotărârii integrale participanților la proces, de expediere a dosarului instanței de apel, lucru care a afectat direct drepturile apelantului Ivan Dan la un proces echitabil, căruia i-a fost îngădit accesul la justiție, la examinarea cererii sale de apel, pe o perioadă de 430 zile.

Consiliul Superior al Magistraturii consideră că urmează a fi apreciate critic argumentele instanței precum că nu sunt întrunite cele două condiții de angajare a răspunderii disciplinare a judecătorului-latura obiectivă și cea subiectivă. Or, la caz, în hotărârea contestată s-a evidențiat că latura obiectivă se exprimă prin inacțiunea judecătorului Ionașcu Olga la respectarea termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, admitând fără justificare încălcarea termenului legal de întocmire a hotărârii integrale și de transmitere a hotărârii integrale participanților la proces, fapt ce a generat netransmiterea cauzei instanței de apel pentru examinare în ordine de apel, iar prin acțiunile date judecătorul vizat a afectat direct drepturile apelantului Ivan Dan la soluționarea cauzei în termene rezonabile și realizarea dreptului la un proces echitabil, căruia i-a fost îngădit accesul la justiție, la examinarea cererii sale de apel, pe o perioadă de 430 zile.

Iar, la aspectul laturii subiective s-a reținut vinovăția judecătorului Olga Ionașcu în comiterea abaterii disciplinare imputate, ce se manifestă prin încălcarea cu intenție, pe o perioadă de 430 zile, a termenelor de redactare a hotărârii integrale și de transmitere a copiei acesteia participanților la proces, contrar prevederilor alin.(6) și (8) al art. 236 din Codul de procedură civilă, în pofida mai multor cereri privind eliberarea hotărârii integrale pronunțată la 30 iulie 2019 adresate de către partea în proces Dan Ivan, inclusiv de către administrația instanței.

Or, vinovăția judecătorului vizat în săvârșirea faptei, sub forma intenției indirecte, este dovedită și rezultă din modul în care acesta a înțeles să gestioneze întreaga sa activitate și să facă aplicarea dispozițiilor legale ce se impuneau pentru redactarea în termen a hotărârii pronunțate.

Consiliul Superior al Magistraturii a relatat că din materialele cauzei disciplinare s-au identificat circumstanțe care demonstrează cu certitudine că magistratului Olga Ionașcu îi sunt imputabile încălcarea termenului legal de întocmire a hotărârii integrale și de transmitere a hotărârii integrale participanților la proces, fapt ce a generat netransmiterea cauzei instanței de apel pentru

examinare în ordine de apel, în lipsa unor justificări rezonabile. Acțiunile magistratului nu au fost ghidate de anumite motive plauzibile în acest sens, fapte ce au afectat direct drepturile apelantului Dan Ivan la soluționarea cauzei în termene rezonabile și realizarea dreptului la un proces echitabil

Cu referire la sancțiunea disciplinară aplicată în privința reclamantei, s-a evidențiat că, la individualizarea sancțiunii, ce a fost aplicată în condițiile art. 6 și 7 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul CSM a ținut cont de împrejurările, gravitatea concretă, precum și consecințele faptelor săvârșite de judecător.

La caz, Plenul CSM stabilind din oficiu aspectele de fapt, care fac obiectul procedurii disciplinare, a reținut însă și caracterul repetitiv al nerespectării normelor legale, faptul că judecătorul vizat a mai fost sancționat disciplinar pentru nerespectarea termenului legal de redactare a hotărârilor judecătorești, fără însă ca sancțiunile aplicate anterior să-și atingă scopul prevăzut de lege.

Cu titlu de concluzie a indicat recurentul că, ținând cont de proporționalitatea gravității abaterii disciplinare admise, reținând comiterea repetată a abaterii disciplinare în calitate de circumstanță agravantă și caracterul gradual al aplicării sancțiunilor, Plenul Consiliului a apreciat că în speță se impune aplicarea față de judecătorul Olga Ionașcu a sancțiunii prevăzută de art.6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor - eliberarea din funcția de judecător.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coraborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codulu de procedură civilă, cu excepția art. 169-171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ

conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la 10 octombrie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat la 24 octombrie 2022.

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia hotărârii motivate din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 10 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.134, vol. II).

La 09 decembrie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii, a prezentat motivarea recursului împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.137-162, vol. II).

Astfel, recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La 12 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței(f.d. 165-169, vol. II).

Pînă la data examinării recursului, intimata nu a manifestat opțiunea de a depune referință asupra recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare pînă la operarea modificărilor prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus pînă la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut.

Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi